

ՊԱՏՎԱՍՏԱՆՅՈՒԹԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Հեպատիտ B-ի պատվաստանյութ Ի՞նչ է անհրաժեշտ ձեզ իմանալ

Many Vaccine Information Statements are available in Armenian and other languages. See www.immunize.org/vis

Պատվաստանյութի վերաբերյալ շատ տեղեկատվական կյութեր հասանելի են հայերենով և այլ լեզուներով: Տե՛ս www.immunize.org/vis կայքը

1 Ինչո՞ւ պատվաստվել:

Հեպատիտ B-ն յարդի լուրջ հիվանդություն է: Դրա պատճառը հեպատիտ B վիրուսն է: Հեպատիտ B-ն կարող է մի քանի շաբաթ տևող թեթև հիվանդություն առաջացնել կամ բերել լուրջ, ողջ կյանքը տևող հիվանդության:

Հեպատիտ B-ի վարակը կարող է սուր կամ քրոնիկ լինել: **Սուր հեպատիտ B վիրուսային վարակը** կարճատև հիվանդություն է, որն առաջանում է մարդու մոտ՝ հեպատիտ B վիրուսի ազդեցությանը ենթարկվելուց հետո 6 ամսվա ընթացքում: Դա կարող է հանգեցնել՝

- տենդի, թուլության, ախորժակի կորստի, սրտխառնոցի և/կամ փսխման
- դեղնաձուլության (մաշկի կամ չաքերի դեղին գույն, մուգ գույնի մեզ, կավագույն կղանք):
- սկաններում, հոդերում և ստամոքսում ցավի

Քրոնիկ հեպատիտ B վիրուսային վարակը երկարատև հիվանդություն է, որն ի հայտ է գալիս, երբ հեպատիտ B-ի վիրուսը մնում է մարդու մարմնի մեջ: Մարդկանց մեծ մասը, ում մոտ սկսում է զարգանալ քրոնիկ հեպատիտ B, ախտանիշներ չի ունենում, բայց հիվանդությունը միևնույն է՝ շատ լուրջ է և կարող է հանգեցնել՝

- յարդի վնասման (ցիրոզի)
- յարդի քաղցկեղի
- մահվան

Քրոնիկ վարակված մարդիկ կարող են հեպատիտ B-ի վիրուսը փոխանցել այլ անձանց, նույնիսկ եթե նրանք իրենց հիվանդ չեն զգում կամ հիվանդ տեսք չեն ունենում: Մինչև 1.4 միլիոն մարդ Միացյալ Նահանգներում կարող է քրոնիկ հեպատիտ B-ի վարակ ունենալ: Հեպատիտ B ստացած մանուկների մոտավորապես 90% դառնում է քրոնիկ վարակված, և 4 վարակվածներից 1-ը մահանում է:

Հեպատիտ B-ն տարածվում է, երբ հեպատիտ B-ի վիրուսով վարակված արյունը, սերմը կամ մարմնի այլ հեղուկներ մտնում են չվարակված մարդու մարմնի մեջ: Մարդիկ վիրուսով կարող են վարակվել հետևյալ եղանակներով՝

- Ծնունդ (երեխան, ում մայրը վարակված է, կարող է վարակվել ծնվելու ժամանակ կամ դրանից հետո)
- Ածելիների կամ ատամի խոզանակների նման իրեր համատեղ օգտագործելը վարակված մարդկանց հետ
- Վարակված անձի արյան կամ բաց վերքերի հետ կոնտակտը
- Վարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություն ունենալը
- Ասեղներ, ներարկիչներ կամ թմրանյութեր ներարկելու այլ սարքեր համատեղ օգտագործելը
- Ասեղի կամ այլ սուր գործիքների ծակոցից դուրս եկած արյան հետ շփման մեջ լինելը

Ամեն տարի մոտ 2,000 մարդ Միացյալ Նահանգներում մահանում է հեպատիտ B-ի հետ կապակցված յարդի հիվանդություններից:

Հեպատիտ B-ի պատվաստանյութը կարող է կանխել հեպատիտ B-ն և նրա հետևանքները՝ ներառյալ յարդի քաղցկեղը և ցիրոզը:

2 Հեպատիտ B-ի պատվաստանյութը

Հեպատիտ B-ի պատվաստանյութը պատրաստվում է հեպատիտ B-ի վիրուսի մասերից: Այն չի կարող հեպատիտ B-ի վարակ առաջացնել: Պատվաստանյութը սովորաբար տրվում է 2, 3 կամ 4 ներարկումների միջոցով 1-ից 6 ամսվա ընթացքում:

Նորածինները պետք է հեպատիտ B-ի իրենց առաջին դեղաչափը ստանան ծնվելիս, և շարքը սովորաբար պարտավում է 6 ամսականում:

Բոլոր **երեխաները և դեռահասները**, ովքեր 19 տարեկանից փոքր են և դեռևս պատվաստանյութ չեն ստացել, նույնպես պետք է պատվաստվեն:

Հեպատիտ B-ի պատվաստանյութը խորհուրդ է տրվում չպատվաստված **մեծահասակներին**, ովքեր հեպատիտ B-ի վիրուսային վարակ ստանալու ռիսկի տակ են՝ ներառյալ

- Մարդիկ, ում սեռական զուգընկերները հեպատիտ B ունեն
- Սեռապես ակտիվ անձնավորությունները, որոնք երկարատև մոնոգամ հարաբերություններ չունեն
- Անձիկը, ովքեր սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների պատճառով դիմել են ստուգում կամ բուժում ստանալու համար
- Տղամարդիկ, ովքեր սեռական կոնտակտներ ունեն այլ տղամարդկանց հետ
- Մարդիկ, ովքեր այլոց հետ համատեղ օգտագործում են ասեղներ, ներարկիչներ կամ թմրանյութեր ներարկելու այլ սարքեր
- Մարդիկ, ովքեր տնային պայմաններում շփվում են հեպատիտ B-ի վիրուսով վարակված այլ անձի հետ
- Առողջապահության և հանրային անվտանգության աշխատակիցները, ովքեր արյան կամ մարմնի հեղուկների ազդեցության տակ գտնվելու ռիսկի տակ են
- Չարգացման թերություններ ունեցողների համար նախատեսված հաստատությունների բնակիչները և աշխատակիցները
- Ուղղիչ հաստատություններում գտնվող անձիկը
- Սեռական բռնության կամ ոտնձգության զոհ դարձած անձիկը
- Ճանապարհորդները, ովքեր ուղևորվում են հեպատիտ B-ի մեծ տարածում ունեցող շրջաններ
- Կարդի քրոնիկ հիվանդություն, երիկամների հիվանդություն, ՄԻԱՎ վարակ կամ շաքարախտ ունեցող մարդիկ
- Որևէ անձ, ով ցանկանում է հեպատիտ B-ից պաշտպանված լինել

Հեպատիտ B-ի պատվաստանյութի հետ միաժամանակ այլ պատվաստանյութեր ստանալու ռիսկերը հայտնի չեն:

3

Որոշ մարդիկ չպետք է ստանան այս պատվաստանյութը

- Պատվաստանյութ ներարկող անձին տեղյակ պահեք՝
- **Եթե պատվաստանյութ ստացող անձը սուր և կյանքին սպառնացող ալերգիաներ ունի:** Ձեզ խորհուրդ չի տրվում պատվաստվել, եթե դուք երբևէ հեպատիտ B-ի պատվաստանյութ ստանալուց հետո ունեցել եք կյանքին սպառնացող ալերգիկ ռեակցիա կամ այդ պատվաստանյութի որևէ բաղադրիչի նկատմամբ սուր ալերգիկ ռեակցիա եք ունեցել: Հարցրեք ձեր բժշկին, եթե ցանկանում եք պատվաստանյութի բաղադրիչների մասին տեղեկություններ ստանալ:
  - **Եթե պատվաստանյութ ստացող անձն իրեն վատ է զգում:** Եթե թեթև հիվանդություն ունեք, ինչպես օրինակ՝ մրսաձուրակ, դուր, հավանաբար, կարող եք այսօր պատվաստում ստանալ: Եթե միջին աստիճանի կամ ծանր հիվանդություն ունեք, դուր, հավանաբար, պետք է սպասեք մինչև ապաքինվելը: Ձեր բժիշկը կարող է ձեզ խորհուրդներ տալ:

4

Պատվաստանյութից առաջացող ռեակցիաների դիսկերը

Ցանկացած դեղամիջոցի դեպքում՝ ներառյալ պատվաստանյութը, հնարավոր են կողմնակի ազդեցություններ: Դրանք սովորաբար մեղմ են արտահայտված լինում և անցնում են ինքնաբերաբար, սակայն հնարավոր են նաև լուրջ ռեակցիաներ:

Հեպատիտ B-ի պատվաստանյութ ստացող մարդկանց մեծ մասը դրա հետ կապված որևէ խնդիր չի ունենում:

Փոքր խնդիրները, որոնք հետևում են հեպատիտ B-ի պատվաստանյութ ստանալուն, ներառում են՝

- ցավի զգացողություն ներարկման տեղում
- 37.7°C (99.9°F) կամ ավելի բարձր ջերմություն

Եթե այս խնդիրներն ի հայտ են գալիս, ապա դրանք սովորաբար առաջանում են ներարկումից անմիջապես հետո և տևում են 1 կամ 2 օր:

Ձեր բժիշկը ձեզ ավելին կարող է ասել այդ ռեակցիաների մասին:

Այլ խնդիրներ, որոնք կարող են առաջանալ պատվաստանյութ ստանալուց հետո՝

- Մարդիկ երբեմն ուշազանց են լինում բուժօգործողություններից հետո, ներառյալ պատվաստումը: Մոտավորապես 15 րոպե նստած կամ պառկած մնալը կարող է օգնել կանխելու ուշաթափությունը և վայր ընկնելու հետևանքով առաջացած վնասվածքները: Հայտնեք ձեր բժշկին, եթե դուք թեթև գլխապտույտ եք զգում, կամ տեսողության փոփոխություն, կամ ականջներում զնգոց եք զգում:
- Որոշ մարդկանց մոտ թևի ցավն ավելի սուր և երկարատև է լինում, քան ներարկումներին հետևող սովորական ցավի զգացողությունը: Սա շատ հազվադեպ է լինում:
- Ցանկացած դեղամիջոց կարող է առաջացնել սուր ալերգիկ ռեակցիա: Պատվաստանյութից առաջ եկած նման ռեակցիաները շատ հազվադեպ են՝ միլիոնավոր դեղաչափեր տալուց մոտավորապես 1 դեպք, և կարող են առաջանալ պատվաստումից հետո մի քանի րոպեից մինչև մի քանի ժամվա ընթացքում:

Ինչպես և ցանկացած դեղամիջոցի դեպքում, շատ փոքր հավանականություն կա, որ պատվաստանյութը լուրջ վնասվածքի կամ մահվան պատճառ հանդիսանա:

Պատվաստանյութերի անվտանգությունը միշտ վերահսկվում է: Լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար այցելեք՝ www.cdc.gov/vaccinesafety/

Translation provided by the Immunization Action Coalition

5

Ի՞նչ տեղի կունենա լուրջ ռեակցիայի առկայության դեպքում:

- Ի՞նչ պետք է ես փնտրեմ:**
- Փնտրեք ձեզ վերաբերող ցանկացած բան, ինչպես, օրինակ՝ սուր ալերգիկ ռեակցիայի նշաններ, շատ բարձր ջերմություն կամ անսովոր վարքագիծ:
- Սուր ալերգիկ ռեակցիայի** նշանները կարող են ներառել՝ ցան, դեմքի և կոկորդի այտուցվածություն, դժվարացած շնչառություն, արագ սրտխփոց, գլխապտույտ և թուլություն: Դրանք սովորաբար սկսվում են պատվաստումից հետո մի քանի րոպեից մինչև մի քանի ժամ անց:
- Ի՞նչ պետք է ես անեմ:**
- Եթե դուք կարծում եք, որ դա **սուր ալերգիկ ռեակցիա** է կամ այլ անհետաձգելի դեպք, որը չի կարող սպասել, զանգահարեք 9-1-1 կամ զնացեք մոտակա հիվանդանոց: Հակառակ դեպքում, զանգահարեք ձեր կլինիկա:
- Այնուհետև, ռեակցիայի մասին պետք է հայտնել Vaccine Adverse Event Reporting System (VAERS) (Պատվաստանյութերի հետ կապված անբարենպաստ երևույթների հաշվետվությունների համակարգին): Այդ տեղեկատվությունը պետք է գրանցի ձեր բժիշկը, կամ դա դուք կարող եք անել ինքներդ **VAERS** վեբ կայքի միջոցով՝ www.vaers.hhs.gov, կամ զանգահարելով **1-800-822-7967** հեռախոսահամարով:

VAERS-ը բժշկական խորհրդատվություն չի տրամադրում:

6

Պատվաստանյութից ստացված վնասվածքի փոխհատուցման ազգային ծրագիր

National Vaccine Injury Compensation Program-ը (VICP) (Պատվաստանյութից ստացված վնասվածքի փոխհատուցման ազգային ծրագիր) դաշնային ծրագիր է, որը կոչված է փոխհատուցելու որոշակի պատվաստանյութերից վնասվածք ստացած մարդկանց:

Մարդիկ, ովքեր կարծում են, որ վնասվել են պատվաստանյութից, կարող են իրազեկվել ծրագրի և բողոք ներկայացնելու մասին՝ զանգահարելով **1-800-338-2382** կամ այցելելով VICP-ի վեբ կայքը՝ www.hrsa.gov/vaccinecompensation: Փոխհատուցման պահանջ ներկայացնելու համար կա ժամանակային սահմանափակում:

7

Ինչպե՞ս կարող եմ ավելին իմանալ:

- Հարցրեք ձեր առողջապահական խնամք ապահովողին: Նա կարող է ձեզ պատվաստանյութի փաթեթի ներդիրը տալ կամ առաջարկել այլ աղբյուրներ՝ տեղեկություններ ստանալու համար:
- Չանգահարեք ձեր տեղական կամ նահանգային առողջապահության դեպարտամենտ:
- Կապվեք Centers for Disease Control and Prevention-ի (CDC) (Հիվանդությունների վերահսկման և կանխարգելման կենտրոններ) հետ՝
  - Չանգահարեք **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** կամ
  - այցելեք CDC-ի վեբ կայքը՝ www.cdc.gov/hpv

Office use only